

Referat fra brugerrådsmøde d. 23. januar 2020

Tema:

Forventninger til 2020

Deltagere:

Helle Hartmann (Haderslev Kommune)
Christian Panbo (Aabenraa Kommune)
Søren Gülck (Sønderborg Kommune)
Arne Bondo-Andersen (Friluftsrådet)
Birger Jønsson (Danmarks Idrætsforbund)
Leo Vindahl Olsen (Danmarks Naturfredningsforening)
Jens Hangaard Nielsen (Danmarks Jægerforbund)
Jørn Vinther Sørensen (DOF)
Søren Svennesen (LandboSyd)
Per Lorenzen (Naturstyrelsen Sønderjylland), punkt 1-3
Esben Wendland (Naturstyrelsen Sønderjylland)
Martin Reimers (Naturstyrelsen Sønderjylland), punkt 7
Inge Gillesberg (Naturstyrelsen Sønderjylland)
Martin Østergaard Mariager (referent) (Naturstyrelsen Sønderjylland)

1. Implementering af forvaltningsplanerne for urørt skov

Udkast til forvaltningsplaner er udarbejdet, men grundet regeringsskifte må det forventes, at der vil ske nogle tilretninger. Den nuværende regering ønsker udlagt mere urørt skov.

Planerne har således ikke været i høring og der er ingen indikationer på, hvornår det vil ske.

2. Driftsplanen for enheden Sønderjylland – hvornår den ventes færdig.

Det er besluttet, at der skal laves nyt koncept for digitale forvaltningsplaner herunder driftsplaner. Det nye koncept skal være klar inden sommerferien og

Sønderjyllands driftsplan skal udarbejdet i den nye ramme i efteråret 2020. Det er forventningen, at enhedens nye driftsplan kommer i høring inden udgangen af 2020, dog med forbehold for forsinkelse.

Indtil da skal nye tiltag godkendes centralt i Naturstyrelsen, gennem driftsplantillæg.

3. Drift af enhedens arealer i overgangsperioden, herunder spørgsmål fra DN vedr. hugst.

Følgende er den forventede hugst på enhedens arealer i 2020:

- 20.000 kbm gavntræ (dvs. ikke træ til biomasse) i alt. Heraf 6.000-6.500 kbm nåletræ og resten løvtræ.
- 20.000 kbm flistræ fra tynding i unge bevoksninger.

Naturstyrelsens salg af træ er i højere grad end tidligere afhængig af det internationale træmarked, hvilket gør det svært på forhånd at planlægge hugsten af gavntræ. Flistræ sælges udelukkende på det danske marked.

Tilvæksten på enhedens arealer er væsentligt større end hugsten, hvilket vil sige at vedmassen øges.

Mængden vil umiddelbart stige i de kommende år, grundet at stormfaldskulturerne fra stormene i 1999 og 2013 nu er klar til at blive tyndet.

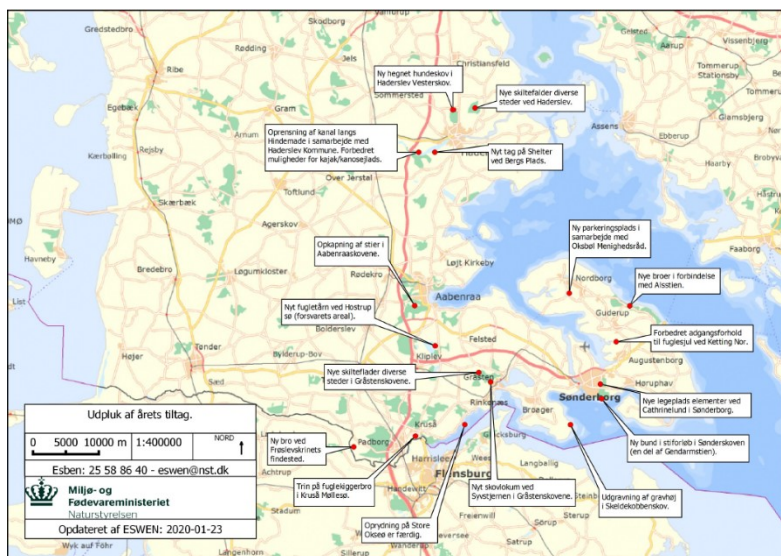
Stier og veje til publikum som er blevet ødelagt grundet skovningsmaskiner vil blive genetableret når jorden bliver tør nok igen. Spor til skovningsmaskiner vil dog ikke blive prioriteret.

Alle større træer der fældes bliver vist ud af en uddannet medarbejder fra Naturstyrelsen. Der er fokus på, at træer med hulninger ikke fældes, men i stedet blive stående til gavn for biodiversiteten. Det er desværre ikke altid muligt at se, om et træ er hult, men det er udgangspunktet i vores fældningspolitik.

4. Friluftsjprojekter – en oversigt.

Der er megen fokus i Naturstyrelsen på projekter der fremmer friluftslivet. Sidste år blev der slået rekord for overnatninger i Naturstyrelsens shelters, hvilket tyder på at befolkningen har taget mulighederne for overnatning i det fri til sig.

Der er lavet flere friluftstiltag på enhedens arealer i det forgangne år. På mødet blev udleveret nedenstående kort med eksempler herpå.

Oprydning på St. Okseø er færdiggjort. Der bliver i foråret opført shelters, primitivt toilet og en pontonbro. Materialer er indkøbt og Aabenraa kommune står for selve opførelsen af faciliteterne.

Der afholdes VM i MTB ved Haderslev i 2021. Forberedelserne er i gang.

Flere medlemmer af brugerrådet nævnte, at dyrelivet (bl.a. hjortevildt og fugleliv) forstyrres af MTB-kørsel, særligt natkørsel med kraftige lygter. Naturbeskyttelsesloven tillader cykling i statsskovene om natten og Færdselsloven påbyder, at man skal køre med lys. Naturstyrelsen er opmærksomme på anvendelse af kraftigt lys og drøfter eventuelle begrænsninger med relevante parter.

5. Fælles platform; udinaturen.dk – samling af aktiviteter og ture ét sted.

Plattformen udinaturen.dk opdateres hos Naturstyrelsen til en ny og bedre version for at samle især faciliteter ét sted. Når den nye version går i luften opfordres andre aktører især kommunerne til at inkludere deres aktiviteter og faciliteter i denne database.

6. ”Vilde vidunderlige Danmark” – kan vi lave nogle samarbejder?

Naturstyrelsen vil gerne lave nogle arrangementer som understøtter DR’s naturprogram ”Vores natur” i 2020. Naturstyrelsen vender tilbage til relevante samarbejdspartnere, når vi kender det endelige datoer.

Følgende arrangementer er i støbeskeen; men det er ikke sikkert, at vi har ressourcer til at gennemføre alle.:

18/19 april arrangement om skoven sandsynligvis i Haderslevområdet

25/26 april arrangement om hav og kyst sandsynligvis i Sønderborgområdet

9/10 maj arrangement om søer og vandløb sandsynligvis i Aabenraaområdet

2. maj nat i naturen – gerne flere arrangementer arrangeret af forskellige grupper

17. oktober nat i naturen – gerne flere arrangementer arrangeret af forskellige grupper

Kommuner og organisationer er meget velkomne til at melde ind med ideer til aktiviteter og arrangementer

7. Eksempel på arbejdet med naturmålsplaner for lysåben natur.

Naturstyrelsen vil gøre en ekstra indsats for at prioritere og kommunikerer om forvaltningen af statens lysåbne naturområder. Naturstyrelsen laver således naturmålsplaner for lysåbne naturtyper for bedre at formidle de naturtiltag som udføres på disse arealer.

Naturmålsplanerne vedhæftes forpagtningskontrakterne og bruges til at informere forpagterne om retningslinjer for forpagtningen. Det vil endvidere anvendes til at ensarte plejen af Naturstyrelsens arealer på tværs af enheder. Et eksempel på en naturmålsplan blev udleveret på mødet.

20-01-2020

Miljø- og Fødevarerministeriet
Naturstyrelsen

Naturmålsplan

Navn på areal
Engene ved Margrethe Sø,
Beliggende i Rinkenæs Skov.

Formålet med naturplejen
Formålet med naturplejen er i prioriteret rækkefølge at:

1. Sikre og udvide naturtypen **rigkær**.
2. Bringe alle **rigkærlokaliteter** i høj eller god tilstand.
3. Sikre og øge antallet af maj-gøgeurter.
4. Modvirke tilgroning med træer og buske.

Fokusarter

		
Maj-gøgeurt, 16.000 stk. I fremgang.	Skovgegelilje, 100 stk. I svag tilbagegang.	Lav skorsøen, 3 bestande. I fremgang.

Beskrivelse af området (se i øvrigt kortbilag)
Aralet ligger i Rinkenæs Skov ved Gråsten. Det er omgivet af løvskov mod vest, syd og øst samt Margrethe Sø mod nord. Det er et 4,7 ha. stort eng- og **rigkærsareal**, som bliver afgrænset med heste og køer i en enkelt fold.

Naturstyrelsen • Bredgade 2 • 1251 København K • Tlf. 3392 3392
E-mail: nat@nat.dk • www.nat.dk

8. Eventuelt.

Næste møde forventes afholdt i 3. kvartal inkl. nogle punkter ude på arealerne. Naturstyrelsen kommer med forslag til dato.